

Fokus på de sydlige højlebestande

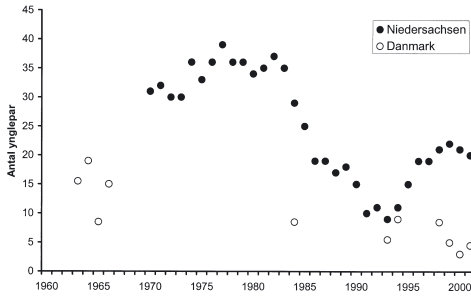
Ved årsskiftet udsendte DOF sit forslag til forvaltningsplan for den danske ynglebestand af Højle *Pluvialis apricaria* (Heldbjerg & Grell 2001). Rapporten er et resultat af DOFs projekt Truede og Sjældne Ynglefugle (DATSY). Højlen var tidligere en almindeligt udbredt art på hede og klithede i Jylland og enkelte steder på øerne. Af rapporten fremgår det, at den danske bestand nu er nede på blot 4-5 ynglepar på kun tre lokaliteter. Det konkluderes, at der skal iværksættes en mere målrettet forvaltning af Højlen og dens ynglelokaliteter, hvis ikke den skal forsvinde helt. DOF anbefaler, at der foretages en målrettet monitoring, og at der etableres en arbejdsgruppe, der kan koordinere og evaluere monitoring og forvaltningstiltag.

Den lille danske bestand tilhører, sammen med bestandene i Storbritannien, Irland, Tyskland og de baltiske lande, den "sydlige Højle", der tidligere blev betragtet som en underart *P. a. apricaria*, adskilt fra *P. a. altifrons* i nord. Opdelingen accepteres ikke længere, men der mangler forskning på feltet. Der sker en generel tilbagegang i den sydlige Højles bestandsstørrelse og udbredelse, primært som følge af tab af ynglehabitat – heder og

hedemoser. Bestandsstørrelsen estimeres nu til 25 330 – 28 582 ynglepar, heraf 80-90% i Storbritannien.

Den sydlige højlebestand er omfattet af flere internationale beskyttelsesaftaler, heriblandt den såkaldte "Vandfugleaftale", *African-Eurasian Migratory Water Bird Agreement* (AEWA). De lande, der har ratificeret aftalen, forpligter sig til at udvikle og implementere en international handlingsplan for bestanden. De tyske miljømyndigheder har derfor hos Wetlands International bestilt en statusrapport, der skal skabe et grundlag for, hvordan videre tiltag kan sikre og beskytte den sydlige Højle. Statusrapporten (Linsley et al. 2001) udkom stort set samtidig med den danske forvaltningsplan.

Den tyske bestand nåede i 1993 et minimum på 9 par, men er nu stabiliseret på cirka 20 par, alle i Niedersachsen. Bestandsstigningen er sket som følge af en målrettet forvaltningsindsats. Foruden problemerne med ynglehabitatet vurderes jagt at udgøre den største trussel. Det antal Højler, der årligt bliver nedlagt i Vesteuropa og Nordvestafrika, anslås til 97 200 – 116 200, hvoraf cirka 60% skydes i Frankrig, 15% i Portugal og 15% på de

Bestandsstørrelsen af Hjejele i henholdsvis Danmark (1963-2001) og Niedersachsen (1970-2001).

Britiske Øer (inkl. Irland). Der savnes konkret viden om, hvor mange af disse fugle, der stammer fra den sydlige bestand, og hvilken betydning jagten har for bestandsudviklingen. De tyske miljømyndigheder opfordrer nu til en debat om rimeligheden af en fortsat jagt på en art, hvor jagten formodes at være en væsentlig trussel mod en i forvejen stærkt truet del af bestanden.

Kendskabet til træk og overvintring for de sydlige Hjejele er mangelfuldt, men der er næppe tvivl om, at der er en høj grad af sammenfald med den nordlige bestand; denne har sine væsentligste overvintringsområder i de kystnære egne af Vesteuropa og det vestlige Middelhav.

Hvis vi på længere sigt skal bevare Hjejele som dansk og kontinentaleuropæisk ynglefugl, er det nødvendigt med en aktiv forvaltning af de små fragmenterede bestande. Med udsendelse af de to omtalte rapporter skal det nu blive interessant at se, om EU-landene kan enes om en bedre jagtlig forvaltning, og om de danske naturforvaltende myndigheder vil følge den danske rapporters anbefalinger op.

Henning Heldbjerg

Heldbjerg, H. & M.B. Grell 2001: Forslag til forvaltningsplan for den danske ynglebestand af Hjejele *Pluvialis apricaria*. – Dansk Ornitologisk Forening.
Linsley, M.D., J.S. Kirby & E.J.M. Hagemeyer 2001: Status report for Golden Plover *Pluvialis apricaria*. – Wetlands International, Wageningen, The Netherlands.